

Belirsizlik Altında Karar Verme

Tüm pandemi önlemlerinin ve normalleşme çabalarının önündeki en büyük engel, hastalıkla ilgili bilimsel verilerin yetersiz ve tutarsız olmasıdır. Salgınla mücadelede geçen süre bu yazının kaleme alındığı 20 Haziran 2021 tarihi itibarıyla bir yılı aştığı halde gerek salgının doğası gerekse de aşılardan etkileri konusundaki bilimsel bilgi ve bulgulara temel teşkil eden araştırmalar dağınık, kafa karıştırıcı, hatta bazen de birbirleriyle çelişkilidir. Bu durum salgınla mücadelede kafaları karıştırmakta ve kamu siyasalarının tasarlanıp uygulanmasını oldukça zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla COVID-19 salgınının yarattığı tıbbi, ekonomik, siyasi ve idari krizlerle mücadele ederken başta hükümetler olmak üzere tüm kamu siyasası aktörlerinin belirsizlik altında karar verme zorunda kaldığı söylenebilir.

Tablo 2: Bilme Kategorileri ve Örnekler

Bilinen Bilinenler (Biliyoruz)	Bilinen Bilinmeyenler (Bilmediğimizi Biliyoruz)
<ul style="list-style-type: none">• Virüsün yayılma şekli• Varyantların (mutasyonların) daha hızlı yayıldığı ve bazı durumlarda daha öldürücü olduğu	<ul style="list-style-type: none">• Aşıların koruyuculuk süresi• Aşıların varyantlara (mutasyonlara) yönelik koruyuculuğu• Aşıların çocuk ve gençlerde kullanılabilirliği ve etkililiği• Varyantların (mutasyonların) gelecekte alacağı yön (yayılma hızı ve ölümcüllük)
Bilinmeyen Bilinenler (Birileri Biliyor ama Biz Henüz Bilmiyoruz)	Bilinmeyen Bilinmeyenler (Kim Bilebilir ki?)
<ul style="list-style-type: none">• Salgının kaynağı• Virüsün doğal (laboratuvarda üretilmiş) olup olmadığı	<ul style="list-style-type: none">• COVID-19 Salgınının uzun vadeli siyasal, ekonomik ve idari etkileri• Hastalığın uzun vadeli tıbbi etkileri (Uzun COVID)

Kaynak: BBC (2021). <https://www.bbc.com/future/article/20210224-the-knowns-and-unknowns-of-covid-19>, Erişim tarihi: 17 Nisan 2021'den yararlanılarak yazar tarafından geliştirilmiştir.

Johari Penceresi tekniğinden türetilmiş olan aşağıdaki sözler, COVID-19 Salgını sırasında bilinmezlikler içinde ve sürekli değişen bulgular denizinde kamu siyasası üretme sürecinde yaşanan zorlukları çok iyi ifade etmektedir:

“Bilinenler var. Bildiğimizi bildiğimiz şeyler var. Bilinen bilinmeyenler olduğunu da biliyoruz. Yani bilmediğimiz bazı şeyler olduğunu biliyoruz. Ama bilinmeyen bilinmeyenler de var, bilmediğimizi bilmediğimiz bilinmeyenler.”

Bu raporda incelenen aşılama siyasalarının tasarım ve uygulamasının, Tablo 2’de ifade edilmeye çalışılan bilinmezlikler ile sürekli değişen bilgi ve bulgular çerçevesinde yapılması, aşılama süreci hakkında yapılan değerlendirmelerin, çıkarımların ve kamu siyasası önerilerinin de üzerinde bina edildiği zemini zayıflatmaktadır. Bu nedenle COVID-19 aşılama siyasalarının değişen şartlara ve sürekli güncellenen bilimsel bilgi ve bulgulara mümkün mertebe uyum sağlayacak biçimde esnek inşa edilmesi ve uygulanması gerekmektedir.

Aşılama siyasalarına ilişkin Prof. Dr. Mete Yıldız tarafından hazırlanan ‘*Kamu Siyasaları ve Özgürlükler, Covid-19 Aşılama Siyasaları Örneği*’ raporuna erişmek için:

<https://oad.org.tr/yayinlar/analiz/prof-dr-mete-yildiz-kamu-siyasalari-ve-ozgurlukler-covid-19-asilama-siyasalari-ornegi/>